

"Altın Oran" nedir; Üstad Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nurlarda altın orandan bahsetmiş midir?

Risale-i Nurlar, kâinatın sırlarını ve faaliyet mekanizmasının işleyişini Allah'ın izniyle çözmüştür. Bu nedenle insanların "**Altın Oran**" dediği **İlahi Oranı**, risalelerde müşahede etmek mümkündür. Fakat bu gibi isimler farklı olsa bile, mahiyetleri aynıdır. Aşağıda bu konuya ışık tutacak üç misal verilmiştir.

1. Varlıkların Yaratılmasında Altın Oran

"**BİRİNCİ MESELE: Sâni-i Zülcelâl, ism-i Hakîmin muktezasıyla, her şeyde en hafif sureti, en kısa yolu, en kolay tarzı, en faydalı şekli ehemmiyetle takip ettiği gösteriyor ki, israf, abesiyet, faydasızlık, fitratta yoktur. İsrâf ise, ism-i Hakîmin zıddı olduğu gibi, iktisat onun lâzımıdır ve düstur-u esasıdır.**"

"Ey iktisatsız, israflı insan! Bütün kâinatın en esaslı düsturu olan iktisadı yapmadığından, ne kadar hilâf-ı hakikat hareket ettiğini bil; ders düsturu bir geniş , esaslı kadar ne âyeti **كُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا** verdiğini anla."⁽¹⁾

2. Yağmurun Yağmasında Altın Oran

"Eğer kudret-i İlâhiyenin azametine bakılırsa, cihetler hep birdir. Hangi cihetten ve hangi şeyden olursa olsun, yağmurun yağması mümkündür. Eğer hikmet-i İlâhiyeye bakılırsa, yağmurun nüzulü, ancak küre-i havaiyede münteşir ve küre-i havaiyenin onda bir cüz'ünü teşkil eden buhar-ı mâinin tekâsüfünden husule geliyor. Zira, hikmet-i İlâhiye, bütün eşyada en güzel bir nizam teşkil etmiştir. Bu nizam eşyadaki muvazene-i umumiyenin muhafazasına hizmet eder. Bu muvazenenin muhafazası da en yakın ve en kolay ve en kısa yolları tercih etmekle olur."⁽²⁾

3. İstikametli Faaliyetlerde Altın Oran

"**ALTINCI KELİME** **يَمَقْتَسُمُ الْإِطْرَ الْمَازِدَ إِذْهَا** dir. Bundaki hüccete gayet

kısa bir işaret şudur:

"Evet, nasıl bir yerden bir yere giden yolların ve bir noktadan uzak bir noktaya çekilen hatların en kısası ise, en doğrusudur ve müstakîmidir. Aynen öyle de, mâneviyatta ve mânevî yollarda ve kalbî mesleklerde en doğrusu, en müstakîmi ise en kısa ve en kolaydır. Meselâ, Risale-i Nur'da bütün muvazeneleri ve küfür ve iman yollarının mukayeseleri kat'î gösteriyorlar ki, iman ve tevhid yolu gayet kısa ve doğru ve müstakîm ve kolaydır ve küfür ve inkâr yolları gayet uzun ve müşkülâtlı ve tehlikelidir."

"Demek bu istikametli ve hikmetli ve her şeyden en kısa ve kolay yolda sevk edilen bu kâinata, elbette şirk ve küfrün hakikatleri olamaz. Ve iman ve tevhidin hakikatleri, bu kâinata güneş gibi lâzım ve vaciptir." (3)

Altın Oran

İNSAN, dünyaya gözünü açtığı zaman, kendisini her yandan güzellikle kuşatılmış buldu. Gökte ve yerde, canlı ve cansız varlıklarda hep o büyüü özellik vardı. Neye baksa güzellik gördü, nereye gözünü çevirse güzelliklerle karşılaştı. Her şeyin arkasından varlığını açıkça hissettiren esrarengiz bir kavram, insanı yüzyıllar boyunca tahrik etti durdu, sırrını çözdürmek için.

İnsan, doğası gereği, güzelliğin peşine düştü.

Onun bir reçetesi vardı mutlaka. Bu kadar evrensel bir şeyin sırrı da evrensel olmalıydı. Denizde, karada, yerde, gökte, birbirinden o kadar farklı varlıklarda renklerle, çizgilerle, desenlerle, şekillerle, orantılar içinde binbir kılıkla beliren o gizemli şeyi "**güzellik**" yapan ve her şeyde birden izini gösteren ortak bir özellik bulunmalıydı. Bu özelliğe insanoğlu "**İlâhî Oran**" dedi ve asırlar boyunca onu aradı.

"İlâhî Oran"ın ne zaman keşfedildiği bilinmiyor. Ama Mısır piramitlerinde bu oranın kullanıldığı gözleniyor. Milâttan önce VI. yüzyıla gelindiğinde ise, bu arayışlar insan merkezli olarak mecrasını bulmuş ve İlâhî orantının formülü aşağı yukarı belirlenmişti. Yunanlı filozof ve matematikçi Pisagor (MÖ 480-410)

"Her şeyin ölçeği insan."

diyordu. O ve arkasından gelenler, insan bedenini mükemmelliğin simgesi olarak

gördüler ve bu üstün sanat eserinin oranlarını hesaplayarak estetik anlayışlarına temel yaptılar.

Milâttan önce beşinci yüzyılda, Yunanlı heykeltıraş Phidias, bu oran üzerinde derinlemesine çalıştı ve ortaya "**Phi sayısı**" adıyla anılan oran çıktı. Bu oran, altın dörtgeni kurmada kullanılan oran idi ve büyük kenarın küçük kenara bölünmesi halinde 1,618 değerini veriyordu. "**Altın Bölme**", "**Altın Kesit**", "**Altın Oran**" adlarıyla günümüze kadar miras olarak gelecek oran, böylece ortaya çıktı.

Dipnotlar:

- (1) bk. [Lem'alar, Otuzuncu Lem'a Üçüncü Nükte.](#)
- (2) bk. [İşarat-ul İ'caz, Bakara Suresi, 19-20. Ayetin tefsiri.](#)
- (3) bk. [Şualar, On Beşinci Şua, Fatıha-i Şerife'nin Muhtasar...](#)